

OBSAH

Hlava I	Koncepcie a periodizace národních dějin (Josef Petráň)	9
I	Koncepcie českých a slovenských dějin v historiografii do r. 1918	11
II	Československé dějiny – dějiny Československa	18
Hlava II	Společnost a kultura raně středověkých států v Českých zemích a na Slovensku	25
I	Formování raně feudálních vztahů (Marie Bláhová)	27
1.	Slovanské kmenové svazy a počátky státu na našem území	27
2.	Postavení Staré Moravy a její kulturní význam	35
II	Středověká společnost	43
1.	Úroveň hmotné kultury (Marie Bláhová)	43
2.	Feudalizace společnosti (Marie Bláhová)	60
3.	Charakter státní a církevní správy a zřízení (Zdeňka Hledíková)	72
4.	Postavení českého státu ve střední Evropě (Marie Bláhová)	77
	Chronologický přehled českých dějin v období raného středověku (do konce 12. stol.) (Marie Bláhová)	88
Hlava III	Slovensko ako súčasť ranostredovekého uhorského štátu (Matúš Kučera)	97
I	Hospodárske a spoločenské pomery v 10.–12. stor.	99
1.	Úroveň hmotnej kultúry	99
2.	Zamestnanie obyvateľstva – podmienky materiálnej výroby na dedine	108
3.	Obchod, doprava, peniaze	114
II	Politické osudy Slovenska po páde Veľkej Moravy	116
1.	Vpád Maďarov	116
2.	Vznik uhorského štátu a začleňovanie Slovenska doň	117
3.	Ranostredoveká štruktúra spoločnosti na Slovensku	122
4.	Ideológia a kultúrne pomery na Slovensku	127
5.	Podmienky pre vytváranie slovenskej národnosti	129
	Časový prehľad udalostí zo slovenských dejín od konca 9. stor. do konca 12. stor.	132

Hlava IV	Vrcholný středověk – městská civilizace	137
I	Společenské a kulturní změny ve střední Evropě	139
1.	Rozvoj výroby (Josef Žemlička)	139
2.	Sociální a etnický vývoj (Josef Žemlička)	153
3.	Proměny a diferenciacie zřízení a správy ve 13. stol. (Zdeňka Hledíková)	161
4.	Počátky a rozvoj nové kultury (Josef Žemlička)	163
II	Český stát v období vrcholného středověku	174
1.	Politické poměry od konce 12. stol. do počátku vlády Václava IV. (Anna Skýbová)	174
2.	Správní vývoj (Zdeňka Hledíková)	192
III	Kultura ve druhé polovině 14. a na počátku 15. stol. (Josef Žemlička)	203
	Chronologický přehled českých dějin v letech 1197–1409 (Anna Skýbová)	218
Hlava V	Spoločnosť, štát a kultúra na Slovensku v 13.–14. stor. (Matúš Kučera)	221
I.	Premeny Slovenska v 13. storočí	223
1.	Hospodársky vývin	223
2.	Spoločenská štruktúra	236
3.	Politické osudy Slovenska do konca 13. stor.	239
4.	Prehĺbenie anarchie. Vymretie Arpádovcov	247
5.	Kultúra, ideológia a vzdelanie	251
II	Slovensko v 14. storočí (1301–1397)	257
1.	Anarchia a jej vyústenie. Matúš z Trenčína	257
2.	Vláda Anjouovcov – Karola Róberta a Ľudovíta I.	264
3.	Hospodársky a sociálny vývin	268
4.	Ideologické premeny, kultúra a vzdelanosť v 14. stor.	282
	Časový prehľad udalostí zo slovenských dejín od 13. stor. do r. 1387	288
Hlava VI	Husitství	293
I	Meze ekonomiky a přerůstání sociálních a hospodářských rozporů ve společenskou krizi (Josef Žemlička)	295
1.	Hospodářské a sociální rozpory	295
2.	Otevřené projevy krize	297
II	Epochy husitství (Anna Skýbová)	305
1.	Počátky reformního hnutí	305
2.	Přerůstání reformního hnutí v revoluci 1409–1419	307
3.	Léta 1419–1421, převaha selsko-plebejského hnutí	316
4.	Vrchol ofenzívy revoluce 1421–1431	326
5.	Kompromisní smír 1431–1437	334
6.	Výsledky revoluce a husitská tradice	336
7.	Systém správy (Zdeňka Hledíková)	339
III	Ideologie a kultura husitství (Josef Petráň)	344
1.	Staronové hodnoty	344
2.	Literární, hudební a výtvarná složka husitské kultury	350
	Chronologický přehled českých dějin v letech 1409–1437 (Anna Skýbová)	357

IV	Vláda dynastie Luxemburgovcov v Uhorsku. Husiti a Slovensko (Matúš Kučera)	360
1.	Vláda Luxemburgovcov	360
2.	Husitská revolúcia a Slovensko	362
	Časový prehľad udalostí zo slovenských dejín v období rokov 1387–1437 (Matúš Kučera)	367
Hlava VII	Stavovský štát, spoločnosť a kultúra 1437–1526	369
I	Politický vývoj (Jaroslav Pánek)	371
1.	Mezinárodné postavenie a vnútorný vývoj českého štátu	371
2.	Politická kultúra českého stavovského štátu	378
II	Zmeny v hospodárskej a sociálnej skladbe; kultúrne pomery a ideológia (Josef Petráň)	392
1.	Stavovské usporiadanie	392
2.	Mestá vo sfére stredoevropského trhu	397
3.	Kultúrne pomery	400
4.	Ideológia a náboženské pomery	415
	Chronologický prehľad českých dejín v letech 1437–1526 (Jaroslav Pánek)	421
Hlava VIII	Slovensko v období r. 1437–1526 (Matúš Kučera)	425
I	Politický vývin	427
1.	Zápas Habsburgovcov a Jagellovcov o uhorský trón	427
2.	Matej Korvín – snaha o vybudovanie centralizovanej monarchie	431
3.	Nástup Jagellovcov na uhorský trón. Bitka pri Moháči	437
II	Hospodárstvo a sociálny pohyb na Slovensku v 15. a na začiatku 16. storočia	443
1.	Hospodársky a sociálny vývin	443
2.	Ideológia, kultúra a umenie v 15. a na zač. 16. storočia	457
3.	Etnický obraz Slovenska a vývoj slovenského národa v 15. a na počiatku 16. storočia	471
	Časový prehľad udalostí zo slovenských dejín v období rokov 1437–1526	474
Hlava IX	Spoločnosť v predbellohorském stavovskom štáte (1526–1620)	479
I	Nové prvky sociokultúrneho systému (Josef Petráň)	481
1.	Hospodárske a sociálne proměny	481
2.	Kultúrne pomery, vzdelanosť a spoločenské vedomie	496
II	Predbellohorské obdobie českého štátu (Jaroslav Pánek)	531
1.	Český štát súčasťou habsburskej monarchie	531
2.	Vnútorný vývoj českého štátu v predbellohorské dobe a české stavovské povstanie (1526–1620)	539
3.	Správna štruktúra českého štátu (Zdeňka Hledíková)	560
	Chronologický prehľad českých dejín v letech 1526–1620 (Jaroslav Pánek)	573
Hlava X	Slovensko v 16. a na počiatku 17. storočia (1526–1620) (Matúš Kučera)	579
I	Slovensko v rámci mnohonárodnostnej habsburskej monarchie	581

1.	Zápas o uhorský trón a úloha Slovenska v ňom	581
2.	Slovensko v susedstve Turkov	586
3.	Reformácia a protireformácia na Slovensku	588
4.	Pätnásťročná vojna s Turkami a povstanie Štefana Bočkaja	591
5.	Začiatky tridsaťročnej vojny a povstanie Gabriela Bethlena	595
II	Hospodársky vývin v 16. a na počiatku 17. stor.	599
1.	Výroba a obchod	599
2.	Presuny v sociálnej štruktúre obyvateľstva	604
III	Kultúrny a ideologický vývin Slovenska v 16. a na zač. 17. storočia	607
1.	Humanizmus a renesancia	607
2.	Rozvoj slovenskej národnosti a národného povedomia	616
	Časový prehľad udalostí zo slovenských dejín v období rokov 1526–1620	620
Hlava XI	Český štát a Slovensko v období 1620–1648 (Eduard Maur)	621
I	Pád stavovskej monarchie v českém státě	623
1.	Od českého povstání k evropskému konfliktu	623
2.	Vnitropolitické změny v pobělohorských Čechách	626
3.	Česká otázka za války	631
4.	Hospodářský rozvrát v Českých zemích	634
5.	Zlom v kulturním vývoji Českých zemí	636
	Chronologický přehled českých dějin v letech 1620–1648	643
II	Slovensko	645
1.	Politická situácia v Uhorsku v prvej polovici 17. storočia	645
2.	Hospodárske a spoločenské pomery na Slovensku	648
3.	Kultúra	650
	Časový prehľad udalostí zo slovenských dejín v období rokov 1620–1648	656
	Seznam vyobrazení	657
	Seznam map	660
	Rejstřík míst	663
	Rejstřík osob	672